

Posvet o javnem naročanju

Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, november 2017

Predrazpisna faza

Analiza potreb

Naročnik je KUPEC!

Katere podatke mora poznati skrben kupec?

- lastnosti predmeta nakupa
- življenjsko dobo in možnosti nadgradenj
- stroške vzdrževanja in servisiranja
- prihajajoče tehnološke spremembe
- razmere na trgu
- kdo so ponudniki?
- kaj posamezni ponudniki nudijo?
- koliko imam sredstev na voljo in koliko sredstev bi moral (še) zagotoviti?
- za koliko let bom sklenil pogodbo?

Analiza potreb in analiza trga

Kadar naročnik **resnično pozna** lastnosti predmeta javnega naročila in ponudbo na relevantnem trgu je zmožen pravilno:

- pravilno določiti ocenjeno vrednost predmeta,
- izbrati vrsto postopka oddaje javnega naročila,
- definirati merilo za izbor ponudnikov,
- določiti razloge za izključitev in pogoje za sodelovanje,
- oblikovati tehnične zahteve,
- definirati vsebino pogodbe o izvedbi naročila.

Analiza potreb in analiza trga

Kako v postopku javnega naročila učinkovito izvesti analizo trga?

Naročnik lahko pred začetkom postopka javnega naročanja izvede preverjanje trga, da bi pripravil oddajo javnega naročila in obvestil gospodarske subjekte o svojih načrtih in zahtevah v zvezi z javnim naročanjem (prvi odstavek 64.člena ZJN-3)

- obvestilo ponudnikov o svojih načrtih/zahtevah
- natančna navodila in metode obveščanja
- zagotoviti dostop k posvetovanju več subjektom (težko upravljanje z informacijami)
- dokumentirati stik in vsebino stik v lastnih uradnih evidencah

Analiza potreb in analiza trga

Na kaj mora biti naročnik pri izvedbi strokovnega dialoga pozoren?

*Naročnik lahko izvede strokovni dialog in v okviru tega zaprosi ali upošteva nasvete, ki jih bo lahko uporabil pri pripravi dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, pod pogojem, da taki nasveti oziroma priporočila **ne preprečujejo ali omejujejo konkurence ter ne pomenijo kršenja načela enakopravne obravnave ponudnikov in načela transparentnosti javnega naročanja** (drugi odstavek 64. člena ZJN-3)*

Analiza potreb in analiza trga

Na kaj mora biti naročnik pri izvedbi strokovnega dialoga pozoren?

- vpliv ponudnikov na oblikovanje potreb
- neposredni stik s konkretnim ponudnikom, zaupni razgovor omejuje druge ponudnike,
- omejitev udeležbe lahko pomeni omejevanje konkurence,

DKOM 018-388/2006, UKC Ljubljana

- uporaba enake tehnike komuniciranja, *DKOM 018-297/2009, Dars d.d.*
- dokumentiranje postopkov in vsebine od namere naprej

Analiza potreb in analiza trga

Ukrepi za preprečitev izkrivljanja konkurence:

- **sporočanje** izmenjanih informacij drugim ponudnikom,
- določitev ustreznih **rokov** za prejem ponudb,
- **izločitev** določenega ponudnika, če ni mogoče drugače zagotoviti, da se spoštuje načelo enakopravne obravnave ponudnikov.

Opredelitev zahtev

Načelo sorazmernosti:

- vse zahteve (pogoji, merila, tehnične specifikacije) morajo biti smiselno povezani s predmetom javnega naročila IN
- morajo biti sorazmerni predmetu javnega naročila.

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Opis tehničnih zahtev

67. člen ZJN-3

Tehnične specifikacije se navedejo v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.

*Tehnične specifikacije **določajo zahtevane značilnosti** gradnje, storitve ali blaga.*

Te značilnosti se lahko nanašajo tudi na točno določen postopek ali način proizvodnje ali zagotavljanja zahtevanih gradenj, blaga ali storitev ali na točno določen postopek za kakšno drugo stopnjo v njihovi življenjski dobi, tudi če takšni dejavniki fizično niso del njih, a pod pogojem, da so značilnosti povezane s predmetom javnega naročila ter sorazmerne z vrednostjo in cilji naročila.

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Opis tehničnih zahtev

- kadar naročnik navede znamko, mora biti zraven pripis „*ali enakovredno*“
- z vidika zagotavljanja enakopravnosti ponudnikov je potrebno (razen v objektivno opravičljivih primerih) omogočiti, da ponudniki ponudijo drugačen predmet, kot je primeroma naveden in sami nosijo stroške, ki so posledica dobave drugačnega predmeta
- tehnične specifikacije morajo biti jasno določene

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Opis tehničnih zahtev

Ali je skladno z ZJN-3, da naročnik določi takšne tehnične zahteve, ki jih lahko izpolni samo en ponudnik?

Splošno pravilo:

Dejstvo, da eden od ponudnikov določene zahteve ne izpolnjuje, oziroma jo izpolnjuje le en ponudnik ali določen krog ponudnikov, samo po sebi še ne zadostuje za zaključek, da je naročnikova zahteva diskriminatorna. Namreč, kolikor naročnik, ne glede na dejstvo, da določeno zahtevo morebiti lahko izpolni le določen krog potencialnih ponudnikov oziroma posameznemu ponudniku onemogoči konkuriranje, uspe izkazati, da so zahteve objektivno opravičljive, mu ravnanja v nasprotju z zakonom ni mogoče očitati.

Tehnične specifikacije	Tehnične specifikacije Maquet Magnus
<p>Nastavljiva višina: 595 - 1315 mm</p> <p>Nagib (stranski) + 45° / - 45°</p> <p>Longitudinalni pomik 460 mm</p> <p>Pomik hrbtne plošče + 90° / - 60°</p> <p>Pomik nožnih plošč + 90° / - 90°</p> <p>Nosilnost mize 250 kg</p> <p>*****</p> <p>Teža (brez vgradnje osnovne plošče) 217 kg</p> <p>Funkcija avtomatskega 0-položaja DA - hitri sistem izravnave (hitreje od 30 sek)</p> <p>Dvižni hod 720 mm</p>	<p>Height (upper edge of cushion) 595 - 1315 mm</p> <p>Tilt, left/right 45° / 45°</p> <p>Longitudinal shift 460 mm</p> <p>Back plates up/down + 90° / - 60°</p> <p>Leg plates up/down + 90° / - 90°</p> <p>Max. patient weight incl. 250 kg</p> <p>sactionary column</p> <p>*****</p> <p>Height (upper edge of cushion) 625 - 1345 mm</p> <p>Mobile column</p> <p>Inclination head/foot down 80°/80°</p> <p>cessories</p>

DKOM, št. 018-043/2011

[...] Ob primerjavi (prvotnih) tehničnih specifikacij za operacijsko mizo ni mogoče spregledati dejstva, da so določene postavke (nastavljiva višina, stranski nagib, pomik hrbtna plošče, pomik nožnih plošč, longitudinalni pomik, dvižni hod in nosilnost mize) v celoti identične s tistimi iz kataloga proizvajalca Maquet Magnus. Po mnenju Državne revizijske komisije očitno ujemanje posameznih vrednosti ni le naključno in je dejansko šlo za prepisovanje specifikacij iz kataloga določenega proizvajalca. Ob tem naročnik v tem delu ni primeroma navedel blagovne znamke [...].

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Kadrovska sposobnost

Ali lahko naročnik zahteva kot pogoj za priznanje sposobnosti, da mora imeti ponudnik zaposlen kader (ključni kader, število delavcev, za (ne)določen čas)?

„Ponudnik mora imeti zaposlen lastni kader (za nedoločen čas)“

PRAVILNO: določilo, da mora imeti ponudnik na razpolago ustrezno število kadra (bodisi na podlagi pogodbe o zaposlitvi, avtorskih, podjemnih pogodb ali drugih oblik)

DKOM (018-270/05, 018-250/2007, 018-375/2012, 018-229/2016 in druge)

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Ponudnik ima pravico, da se sklicuje na zmogljivosti drugih gospodarskih subjektov (81. člen ZJN-3, 63. člen Direktive 2014/14/ES)

*Gospodarski subjekt lahko glede pogojev v zvezi [...] tehnično in strokovno sposobnostjo po potrebi za posamezno javno naročilo **uporabi zmogljivosti drugih subjektov, ne glede na pravno razmerje med njim in temi subjekti.***

Če želi gospodarski subjekt uporabiti zmogljivosti drugih subjektov, mora naročniku dokazati, da bo imel na voljo potrebna sredstva, na primer s predložitvijo zagotovil teh subjektov v ta namen.

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Ali lahko naročnik prepove izpolnitev referenčnega pogoja s podizvajalci?

DKOM v zadevah 018-095/2014, 018-268/2011 in druge: „*ponudnik se lahko sklicuje na reference tistih subjektov, ki sodelujejo v ponudbi skupine ponudnikov in so kot **partnerji** ali **podizvajalci** predvideni za izvedbo tistega dela posla, za katerega (z lastnimi referencami) izkazujejo usposobljenost.*

Določba razpisne dokumentacije, v skladu s katero naročnik pri presoji usposobljenosti ponudnika ne bo upošteval referenc podizvajalcev, krši četrti odstavek 45. člena ZJN-2 in tretji odstavek 4. člena ZJN-2, saj skupinam gospodarskih subjektov brez utemeljenega razloga onemogoča sodelovanje v postopku oddaje javnega naročila oz. jih omejuje le na sodelovanje v partnerskih ponudbah.

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Ali lahko naročnik zahteva, da mora v primeru skupne ponudbe/nastopa s podizvajalci določen % referenčnih poslov izpolniti ponudnik **sam**?

DKOM v zadevi 018-010/2017

Naročnik je v dokumentaciji navedel:

„ da mora vodilni partner, bodisi pri nastopu s partnerji, bodisi pri nastopu s podizvajalci izpolnjevati najmanj polovico (50 %) pogoja“

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Iz obrazložitve DKOM v zadevi 018-010/2017:

*„ v osmem odstavku 77. člena ZJN-3 določa, da tehnično sposobnost gospodarskega subjekta, ki jo naročnik preverja v skladu s 76. členom ZJN-3, lahko gospodarski subjekt glede na vrsto, količino ali pomen ter uporabo gradenj, blaga ali storitev izkaže tudi z navedbo deleža javnega naročila, ki ga gospodarski subjekt morebiti namerava oddati v podizvajanje“ vendar pa ob tem ne določa, da se v takšnem primeru lahko **določi določen delež** (v vsebini, kot ga je določil naročnik), niti **ne določa (višine) deleža**, ki se v takšnem primeru lahko določi.*

Po drugi strani ZJN-3 v 81. členu normira tudi uporabo (in sklicevanje na) zmogljivosti drugih subjektov, pri čemer v prvi povedi prvega odstavka določa, da gospodarski subjekt lahko glede pogojev v zvezi s (med drugim) tehnično in strokovno sposobnostjo po potrebi za posamezno javno naročilo uporabi zmogljivosti drugih subjektov, ne glede na pravno razmerje med njim in temi subjekti.“

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Iz obrazložitve DKOM v zadevi 018-010/2017:

„Iz razloga, ker v določbah ZJN-3 ni ustrezne pravne podlage za vsebino določbe, v kateri je naročnik tako glede partnerjev v skupni ponudbi kot glede podizvajalcev (vezano na reference) določil, da »mora vodilni partner izpolnjevati najmanj polovico (50 %) pogoja« (upoštevanje določbo, da mora biti v primeru, da »se ponudnik sklicuje na reference podizvajalca«, [...] »iz pogodbe med ponudnikom in podizvajalcem [...] je določba razpisne dokumentacije nezakonita.“

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Ali si lahko ponudnik sposodi reference?

Referenc si ni mogoče sposoditi!

Reference niso kapacitete – zmogljivosti v smislu opreme, kadrov, mehanizacije, finančnih sredstev itd., kar si je mogoče izposoditi od drugih subjektov, temveč **izkazujejo stopnjo usposobljenosti, znanja in izkušenj** potrebne za izvedbo javnega naročila.

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Kdaj (če sploh) se lahko reference sposodi?

DKOM št. 018-033/2013: „Le izjemoma bi bilo pri referencah sklicevanje na že izvedene enake ali podobne posle, ki jih je izvedel nekdo drug, možno takrat, kadar bi npr. ponudnik **sam razpolagal z istimi kadri**, ki so izvedli podobne posle v preteklosti v imenu drugega gospodarskega subjekta (tudi npr. v smislu prevzema, pripojitve ali spojitve gospodarskih subjektov), oz. kadar bi subjekt, ki z lastnimi referencami izkazuje tehnično usposobljenost za določeno vrsto del, pri izvajanju teh del tudi dejansko sodeloval z drugim izvajalcem ali ga vsaj nadzoroval.

”

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Kdaj (če sploh) se lahko reference sposodi?

DKOM št. 018-043/2017, 018-95/2012: „V primeru, kadar en gospodarski subjekt inkorporira drugega, s tem pridobi njegov materialni in personalni substrat in s tem kadre, tehnologijo, stroje, opremo, know-how, pravice intelektualne lastnine itd., posledično pa tudi znanje in izkušnje, ki izvirajo iz izvedenih poslov. Vprašanje, na katero gospodarsko družbo preidejo reference, je sicer odvisno od vrste statusno-pravnega preoblikovanja. Pri **popolnem univerzalnem nasledstvu** (npr. pri različnih oblikah združitve) praviloma ni sporno, da prevzemna družba, ki v celoti inkorporira prenosno družbo, pridobi tudi reference iz poslov prenosne družbe. Pri **delnem univerzalnem nasledstvu** (npr. pri različnih oblikah delitev) pa je mogoče referenco priznati tisti družbi, ki prevzame (ali na kateri ostane) tisti del substrata, s katerim je bil referenčni posel izveden.

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Ali mora subjekt na čigar kapacitete (reference) se ponudnik sklicuje sodelovati pri izvedbi konkretnega dela javnega naročila?

DKOM, št.018-179/2014, 018-268/2011 in druge: „ponudnik lahko sklicuje na reference **tistih subjektov, ki sodelujejo v ponudbi skupine ponudnikov in so kot partnerji ali podizvajalci** predvideni za izvedbo tistega dela posla, za katerega (z lastnimi referencami) izkazujejo usposobljenost. Ponudnik namreč v ponudbi, v kateri prijavi podizvajalca, ki bo izvedel javno naročilo (ali njegov del, ki ustreza zahtevani referenci), izkaže, da bo imel dejansko na voljo reference tega subjekta, saj bo ta subjekt izvedel posel in bodo njegove reference (kot skupek vseh kapacitet, znanj in izkušenj) izkoriščene oziroma uporabljene pri postopku javnega naročanja, reference pa v takšnem primeru dejansko zadostijo svojemu namenu“

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Ali mora subjekt na čigar kapacitete (reference) se ponudnik sklicuje sodelovati pri izvedbi konkretnega dela javnega naročila?

DKOM v zadevah 018-179/2014, 018-82/2013, 018-426/2012, 018-205/2011 in druge): „da bi moral načeloma vsak subjekt, ki v ponudbi nastopa kot glavni izvajalec, skupni izvajalec ali podizvajalec, usposobljenost za tisti del posla, ki ga prevzema v ponudbi, dokazovati z lastnimi referencami. Dejstvo, da je referenčna dela morebiti že uspešno izvedel določen subjekt, ki v okviru konkretnega naročila ne bo izvajal istovrstnih del, temveč povsem druga dela, medtem ko subjekt, ki bo dejansko izvajal istovrstna dela, lastnih referenc ne izkazuje, naročniku ne daje nobene informacije o stopnji tehnične usposobljenosti tega subjekta.“

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Ali se priznajo reference, ki jih je za ponudnika v referenčnem projektu zanj v celoti izvedel njegov takratni podizvajalec (ki ne nastopa v javnem naročilu, kjer je ponudnik priglasil te reference)?

DKOM, v zadevi 018-314/2013, enako tudi 018-180/2014

Dejansko stanje:

Izbrani ponudnik Begrad d.d.d v ponudbi priglasi referenco, za katero se izkaže, da referenčnega posla ni izvedel sam ponudnik, pač pa **njegov tedanji podizvajalec** Klima Ptuj d.o.o.

Klima Ptuj d.o.o. v konkretnem javnem naročilu ni nastopil kot partner izbranega ponudnika (v skupni ponudbi) ali niti kot podizvajalec.

Referenčno potrdilo se je glasilo na ponudnika, referenčni naročnik v fazi preverjanja reference pojasni, da je dela izvedel ponudnik Klima Ptuj d.o.o. (kot takratni podizvajalec ponudnika)

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Iz obrazložitve DKOM:

»Res je sicer, da je dela za strojne inštalacije v referenčnem poslu za vodilnega izvajalca izvedel nominirani podizvajalec Klima Ptuj d.o.o., vendar pa to ne spremeni dejstva, da je nosilec odgovornosti za dobro in kvalitetno izvedbo posla v celoti vodilni izvajalec BEGRAD d.d., iz česar je moč zaključiti, da je glede na **intenziteto udeležbe in prevzem odgovornosti** mogoče šteti, da gre tudi **za njegov lastni posel**, kar pa ne izključuje dejstva, da je v delu, ki ga je dejansko opravil v zahtevanem obsegu in kvaliteti, referenco pridobil tudi podizvajalec Klima Ptuj d.o.o. [...]

BONORUM

Iz obrazložitve DKOM v zadevi 018-180/2014:

- da iz zapisnika o končnem prevzemu opravljenih del, iz katerega izhaja, da je referenčni naročnik vlagatelju kot vodilnemu izvajalcu referenčnega posla (brez navedb drugih udeleženih pri izvedbi) v celotnem pogodbenem obsegu **potrdil končni prevzem izvršenih del**
- da je vlagatelj v referenčnem projektu **izročil garancijo za odpravo napak v garancijskem roku**, iz katere izhaja, da je vlagatelj kot izvajalec referenčnega posla,
- da navedena vlagateljeva dokazila **dokazujejo**, da je v okviru izvedbe referenčnega posla **v delu, ki ga ni izvedel sam**, nad izvajalci nedvomno izvajal **(vsaj) nadzor pred potrditvijo in prevzemom** (ter plačilom) ustrezno opravljenih del;
- da je v posledici navedenega potrebno zaključiti, da je bila v referenčnem poslu **vlagateljeva udeležba v vlogi vodilnega izvajalca tako intenzivna, da je referenco mogoče pripisati (tudi) njemu.**

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Kako se priznavajo reference partnerjev v preteklih referenčnih projektih?

Sodba Sodišča EU v zadevi C-387/14, z dne 4.maja 2017

Vprašanje sodišču:

„ Ali se je **dopustno sklicevati na izkušnje skupine gospodarskih subjektov** tako, da se lahko gospodarski subjekt, ki je izvedel naročilo kot član skupine gospodarskih subjektov, **sklicuje na izvedbo s strani te skupine ne glede na to, v kolikšnem deležu je sodeloval pri izvedbi naročila**, ali **pa se lahko sklicuje samo na svoje, dejansko pridobljene izkušnje**, ki si jih je vsakokrat pridobil pri izvajanju tistega dela naročila, ki mu je bil dodeljen znotraj skupine?

Opredelitev pogojev za sodelovanje

Reference

Sodba Sodišča EU v zadevi C-387/14, z dne 4.maja 2017

Zaključek sodišča:

*„Kadar se gospodarski subjekt sklicuje na izkušnje **skupine podjetij**, pri kateri je sodeloval, je treba te izkušnje presojati **glede na konkretno sodelovanje** tega gospodarskega subjekta in torej glede na dejanski prispevek k izvedbi zahtevane dejavnosti navedene skupine v okviru danega javnega naročila.*

*[..]namreč gospodarski subjekt resnično pridobi izkušnje ne zgolj s tem, da je član skupine podjetij, in neodvisno od svojega prispevka k njej, ampak samo z neposrednim sodelovanjem pri izvedbi **vsaj enega sklopa naročila**, za katerega skupno izvedbo je zadolžena ta skupina.*

*Iz tega sledi, da se gospodarski subjekt ne sme na podlagi izkušenj [...] sklicevati na storitev, ki so jih opravili **drugi člani skupine podjetij ter pri izvedbi katerih dejansko in konkretno ni sodeloval.***

Dopolnitev ponudbe

BONORUM

89. člen ZJN-3:

*Če so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti gospodarski subjekti, **nepopolne ali napačne oziroma če posamezni dokumenti manjkajo**, LAHKO NAROČNIK ZAHTEVA, da gospodarski subjekti v ustreznem roku predložijo manjkajoče dokumente ali dopolnijo, popravijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da je takšna zahteva popolnoma skladna z načeloma enake obravnave in transparentnosti.*

Naročnik od gospodarskega subjekta zahteva dopolnitev, popravek, spremembo ali pojasnilo njegove ponudbe le, kadar določenega dejstva ne more preveriti sam.

Predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije se lahko nanaša izključno na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev prijave ali ponudbe, je mogoče objektivno preveriti. Če gospodarski subjekt ne predloži manjkajočega dokumenta ali ne dopolni, popravi ali pojasni ustrezne informacije ali dokumentacije, mora naročnik gospodarski subjekt izključiti.

Dopolnitev ponudbe

Ali je poziv za dopolnitev ponudbe dolžnost naročnika?

DKOM 018-088/2017, IJS: „ [...] naročniku **ne nalaga dolžnosti** dopustiti spremembo, pojasnilo ali dopolnitev ponudbe, temveč mu daje diskrecijsko pravico, da sam odloči o tem, ali bo ponudniku to možnost dal ali ne. [...] Upošteva je navedeno naročnik torej ni bil dolžan vlagatelju omogočiti dopolnitve ponudbe v delu, nanašajočem se na reference, ki po oceni naročnika niso bile ustrezne...“

Dopolnitev ponudbe

Ali mora naročnik sprejeti dopolnitev ponudbe, ki jo je ponudnik samovoljno posredoval?

DKOM 018-193/2016, DRI: „ [...] ugotovitev o formalni nepopolnosti ponudbe lahko **sprejme le naročnik**, saj je on tisti, ki izvede postopek ocenjevanja in vrednotenja ponudb. V naročnikovi (in ne ponudnikovi) pristojnosti je, da na podlagi pregleda ponudbene dokumentacije ugotovi, ali so ponudbe formalno popolne, sprejemljive, pravilne in primerne in da na koncu postopka pregledovanja in ocenjevanja sprejme odločitev o njihovi (ne) popolnosti.

[...] je torej treba ugotoviti, da ravnanje vlagatelja, ki je po poteku roka za predložitev **ponudb samovoljno, brez poziva dopolnil in spremenil ponudbo**, nima podlage ne v določbah ZJN-2 ne v določbah razpisne dokumentacije. Prvi vlagatelj ni imel pravice, da je že sam vnaprej ocenil, da njegova ponudba ni formalno popolna, in da je na tej podlagi sam, za vsak slučaj oz., kot je navedel sam, z namenom nedvomnega izkazovanja pogojev, dopolnil in spremenil svojo ponudbo.“

Dopolnitev ponudbe

Kaj se ne sme dopolnjevati?

- svoje cene brez DDV na enoto, vrednosti postavke brez DDV, skupne vrednosti ponudbe brez DDV (razen kadar se skupna vrednost spremeni v skladu s sedmim odstavkom 89. člena ZJN-3)
- ponudbe v okviru meril,
- tistega dela ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila,
- tistih elementov ponudbe, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na drugačno razvrstitev njegove ponudbe glede na preostale ponudbe, ki jih je naročnik prejel v postopku javnega naročanja.

Dopolnitev ponudbe

Kdaj (če sploh) pa je mogoče dopolnjevati ponudbo v delu tehničnih specifikacij?

DKOM, 018-014/2017, SŽ d.o.o.

Dejansko stanje:

Ponudnik je v ponudbi navedel, da v osnovni konfiguraciji ponuja 2 različna tipa diskovne police, je v ponudbi predložil samo podatke rezervnih delov za 1 tip.

Na podlagi poziva naročnika je ponudnik dopolnil ponudbo na način, da je predložil „dopolnjen kataloški seznam rezervnih delov«, v katerega je vpisal tudi drug tip (tip 2) diskovne police, hkrati pa je v njem navedel podatek o hitrosti povezave med krmilniki in diski (13 Gb)

Dopolnitev ponudbe

BONORUM

DKOM, 018-014/2017, SŽ d.o.o.: „Med dele ponudbene vsebine, v katere načeloma že *ex lege* ni dopustno posegati, sodijo v skladu s šestim odstavkom 89. člena ZJN-3 tudi tehnične specifikacije, s katerimi naročnik opiše predmet javnega naročila.

Ponudbeno vsebino, ki se nanaša na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila [...] je namreč dopustno dopolnjevati ali popravljati zgolj v primeru dopolnitev ali popravkov **očitnih napak**, pa še to le ob predpostavki, da zaradi teh popravkov ali dopolnitev **ni dejansko predlagana nova ponudba**. Ker predstavljajo dopolnitve ali popravki očitnih napak edino izjemo od splošne prepovedi dopolnjevanja ali popravljanja dela ponudbe, vezanega na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, je potrebno tako pri njihovi razlagi kot pri njihovi uporabi zavzeti restriktivni pristop.

Dopolnitev ponudbe

DKOM, 018-014/2017, SŽ d.o.o.

Za dopustitev dopolnitve ali popravka ponudbe v delu tehničnih specifikacij predmeta javnega naročila kumulativno izpolnjena dva pogoja:

- 1. ugotovljena mora biti **napaka, ki je očitna,***
- 2. obenem pa popravek ali dopolnitev očitne napake **ne sme povzročiti spremembe** ponudbe na način, da bi bila zaradi tega dejansko predlagana nova ponudba → mora biti pravilen podatek naročniku **znan** (posledično pa tudi na objektivni ravni preverljiv) **že ob ugotovitvi očitne napake.** V kolikor se namreč naročnik s pravilnim podatkom in s tem s pravo ponudnikovo voljo prvič seznanil šele ob odpravi očitne napake, ni mogoče zaključiti, da zaradi dopolnitve ali popravka slednje po roku za oddajo ponudbe ni bila dejansko predlagana nova ponudba.*

Dopolnitev ponudbe

Kdaj (če sploh) pa je mogoče dopolnjevati ponudbo v delu ponudbene cene?

DKOM, 018-039/2017, DRI

Dejansko stanje:

Naročnik je zahteval, da se ponudbene cene vpisujejo na dve decimalki natančno.

Rekapitulacija - seštevek vseh opisov postavk na način, da so pri vsakem opisu upoštevana vsa decimalna mesta, ki jih dobimo pri množenju količine s ceno na enoto. Seštevek vsakega od opisov postavk na način, da so v njem pri vsakem od opisov upoštevani zmnožki količin in cen na enoto, pri katerih je zmnožek skupne cene opisa sproti zaokrožen na dve decimalni mesti, kot to izhaja iz stolpca. Razlika med obema seštevkomoma znaša 0,01 EUR (izračun se je pojavil pri zavihku gradbena dela in popis del za nadvoz)

Dopolnitev ponudbe

BONORUM

DKOM, 018-039/2017, DRI

„ Iz razloga, ker je že formula »=+SUM(H36:H90)« predvidevala način, na katerega se izračuna skupna vrednost postavk naslova [...] (do izračuna skupne vrednosti zadevnega naslova pa je prišlo ob upoštevanju izpostavljenе formule), tudi ni mogoče govoriti o napaki pri izračunu niti o računski napaki v smislu sedmega odstavka 89. člena.“ ZJN-3.)

Ob upoštevanju vsega doslej navedenega je pritrđiti izbranemu ponudniku, da »je zaokroževanje izvedel točno tako, kot je od njega zahteval naročnik oziroma algoritem, ki ga je pripravil naročnik.“

*Vlagatelju je sicer pritrđiti v zatrjevanju, da ZJN-3 pojma »neznatna napaka« [...] »ne pozna«, vendar pa je v **ZJN-3 vključen (in v njem normiran) institut očitne napake**. Tudi v primeru, če bi bilo šteti, da gre v vseh okoliščinah konkretnega dejanskega stanja za očitne napake, bi te izbrani ponudnik na podlagi šestega odstavka 89. člena ZJN-3 lahko popravil, saj zaradi popravkov v delih njegove ponudbe, ki jih v zahtevku za revizijo izpostavlja vlagatelj in so bili predstavljeni doslej, ne bi bila dejansko predlagana nova ponudba.*

Dopolnitev ponudbe

V kolikšnem delu se lahko ponudba dopolni/spremeni?

Ali lahko ponudnik v fazi dopolnitve ponudbe namesto svoje neustrezne reference, priglasi referenco v ponudbi nominiranega podizvajalca?

Sodba Sodišča EU v zadevi C-387/16, z dne 4.maj 2017 (Esaprojekt d.o.o.)

Dejansko stanje:

Ponudnik je v ponudbi priglasi podizvajalca. V ponudbi je kot izkaz izpolnjevanja tehnične sposobnosti navedel dve lastni referenci.

Naročnik ugotovi, da referenci nista ustrezni in ga pozove na dopolnitev.

Ponudnik v dopolnitvi priglasi referenci, ki ju je izvedel nominirani podizvajalec.

Dopolnitev ponudbe

Sodba Sodišča EU v zadevi C-387/16, z dne 4.maj 2017 (Esaprojekt z.o.o.)

Zaključek sodišča:

*„ člen 51 Direktive 2004/18 v povezavi s členom 2 te direktive razlagati tako, da nasprotuje temu, da gospodarski subjekt **po izteku roka**, predpisanega za vložitev kandidatur v postopku javnega naročila, javnemu naročniku za dokaz, da izpolnjuje pogoje za sodelovanje v postopku javnega naročanja, **predloži dokumentacijo, ki je ni bilo v njegovi prvotni ponudbi**, kot je pogodba, ki jo je izvedel tretji subjekt, in zaveza tega tretjega subjekta, da bo temu gospodarskemu subjektu dal na voljo zmožljivosti in sredstva, potrebna za izvedbo zadevnega naročila.“*

Dopolnitev ponudbe

Sodba Sodišča EU v zadevi C-131/16, z dne 11. maja 2017 (Archus s.p. z.o.o.)

Dejansko stanje:

Ponudnik je od naročnika zahteval, naj dopusti nadomestitev vzorca mikrofilma, ki je bil predložen k ponudbi in ki ni bil v skladu s specifikacijami iz razpisnih pogojev, z novim.

Naročnik dopolnitev dopusti in ugotovi, da novo predloženi mikrofilm tudi ni ustrezen.

Dopolnitev ponudbe

Sodba Sodišča EU v zadevi C-131/16, z dne 11. maja 2017 (Archus s.p. z.o.o.)

Vprašanje sodišču:

*Ali je treba člen 10 [Direktive 2004/17] razlagati tako, da je naročnik lahko zavezan, da ponudnike, ki v določenem roku (to pomeni roku za predložitev ponudb) niso predložili zahtevanih ‚izjav ali dokumentov‘, ki potrjujejo, da ponujeno blago, storitve ali gradnje izpolnjujejo zahteve, ki jih je opredelil naročnik (pri čemer pojem ‚izjave ali dokumenti‘ obsega tudi vzorce predmeta javnega naročila), ali ki so vložili zahtevane ‚izjave ali dokumente‘, vendar imajo ti napake, **pozove**, naj manjkajoče oziroma popravljene ‚izjave ali dokumente‘ (vzorci) predložijo v določenem dodatnem roku, ne da bi bila določena prepoved, da dopolnjene ‚izjave ali dokumenti‘ (vzorci) ne smejo spreminjati vsebine ponudbe?*

Dopolnitev ponudbe

Sodba Sodišča EU v zadevi C-131/16, z dne 11. maja 2017 (Archus s.p. z.o.o.)

Odgovor sodišča:

[...] načelo enakega obravnavanja gospodarskih subjektov iz člena 10 Direktive 2004/17 razlagati tako, da nasprotuje temu, da javni naročnik v okviru postopka oddaje javnega naročila ponudnika pozove, naj predloži izjave ali dokumente, katerih predložitev je bila zahtevana z razpisno dokumentacijo IN ki niso bili predloženi v roku za predložitev ponudb.

Ta člen pa ne nasprotuje temu, da javni naročnik ponudnika pozove, naj pojasni ponudbo ali naj popravi očitno pisno pomoto v tej ponudbi, pod pogojem da je tak poziv poslan vsem ponudnikom, ki so v enakem položaju, da so vsi ponudniki obravnavani enako in lojalno in da ta pojasnitev oziroma ta poprava ne pomeni predložitve nove ponudbe, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Hvala za vašo pozornost.

BONORUM, pravno svetovanje, d.o.o.

Milena Basta Trtnik, direktorica

milena@bonorum.si

Mobitel: +386 31 301 169